

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní JUDr. Zuzanou Šnejdrlovou, Ph.D., v právní věci

žalobce:	P. H. bytem X. zastoupený advokátem Mgr. Jaroslavem Topolem sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4
proti žalovanému:	Krajský úřad Olomouckého kraje sídlem Jeremenkova 40a, Olomouc

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 7. 2015, č. j. KUOK 61169/2015, **ve věci přestupku,**

takto:

I. Žaloba **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podanou v zákonné lhůtě domáhá přezkoumání shora označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo pro opožděnost zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí Magistrátu města Olomouce (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 12. 11. 2014, č. j. SMOL/237418/2014/OARMV/DPD/Při, kterým byl uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Shodu s prvopisem potvrzuje M.N.

(dále jen „zákon o silničním provozu“), kterého se dopustil tím, že dne 18. 3. 2014 v cca 11:17 hodin v obci Olomouc na ulici Přerovská, ve směru jízdy k ulici Keplerova, při řízení motorového vozidla tovární značky Mercedens-Benz, registrační značky X, překročil o 23 km/h nejvyšší dovolenou rychlost v obci stanovenou zákonem na 50 km/h, kdy vozidlu byla silničním laserovým rychloměrem MicroDigiCam LTI naměřena rychlost 76 km/h, při zvažení možné odchylky měřicího zařízení ve výši ± 3 km/h byla tedy jako nejnižší skutečná rychlost naměřena rychlost jízdy 73 km/h, čímž porušil § 18 odst. 4 zákona o silničním provozu. Za tento přestupek mu byla uložena pokuta ve výši 3.000 Kč a povinnost uhradit náklady řízení v paušální částce 1.000 Kč.

2. Žalobce požadoval zrušení napadeného rozhodnutí, jakož i rozhodnutí správního orgánu I. stupně, s odůvodněním, že správní orgán I. stupně řádně nedoručil své rozhodnutí a nesprávně vyznačil datum jeho doručení. Žalovaný poté včasné odvolání žalobce proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně považoval za opožděné, ačkoliv k tomu nebyly splněny zákonné podmínky. Odvolání žalobce proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně bylo podáno dne 19. 5. 2015, sporným mezi žalobcem a žalovaným zůstává datum doručení odvoláním napadeného rozhodnutí.

Zástupce žalobce, P. K., požádal o doručování veškerých písemností v rámci řízení na elektronickou adresu pro doručování obecny@zastupce.eu. Správní orgán I. stupně předvolání k ústnímu jednání i meritorní rozhodnutí ze dne 12. 11. 2014 doručoval na elektronickou adresu obecny@zastupce.eu, zadáno bez diakritiky, a tedy dle žalobce chybně. Zástupci bylo dále doručováno na adresu pro doručování dle evidence obyvatel. Žalovaný písemnosti poté dle názoru žalobce chybně považoval za doručené na základě fikce doručení. Rozhodnutí správního orgánu I. stupně považoval za doručené dnem 28. 11. 2014.

Dle názoru žalobce správní orgán I. stupně postupoval v rozporu s právními předpisy, porušil § 20 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Žalobce je názoru, že nevypravení písemnosti na požadovanou elektronickou adresu, a to i z důvodu chybného zadání elektronické adresy, vede k nemožnosti uplatnění fikce doručení při doručování prostřednictvím provozovatele poštovních služeb. Žalovaný odůvodnil opožděnost žalobcova odvolání právě na základě fikce doručení, která měla nastat dne 28. 11. 2014 a poslední den lhůty k odvolání tak měl nastat 16. 12. 2014. Správní orgán I. stupně nedokázal vůbec písemnosti na elektronickou adresu vypravit, a proto žalovaný nemohl dovodit, že tento způsob nebyl způsobilý urychlit řízení, když žalobce neměl reálnou možnost se s vypravovanými písemnostmi seznámit a tedy na ně ani nemohl reagovat.

Dále žalobce uvedl, že jeho procesní práva a povinnosti nemohou být dotčeny nedostatečným technickým vybavením správního orgánu I. stupně. V současné době existují internetové domény, které mohou obsahovat diakritiku. Žalobce se odvolal na princip proporcionality, kdy jeho zájem na řádném a zákonném řízení musí v tomto případě převážet.

Za účinné doručení tak dle žalobce musí být považován až moment, kdy se žalobce s rozhodnutím prvního stupně seznámil, tedy až den 19. 5. 2015, kdy z výpisu bodového hodnocení řidiče zjistil, že mu za přestupek byly zaznamenány body. Teprve dne 19. 5. 2015 dle žalobce počala běžet třicetidenní lhůta pro podání odvolání do neoznámeného rozhodnutí dle § 84 odst. 1 správního řádu.

3. Žalovaný navrhoval zamítnutí žaloby. V písemném vyjádření k žalobě uvedl, že žalobce se mylí, pokud vyslovuje domněnku, že pokud požádal o doručování na elektronickou adresu, tak je správní orgán povinen vždy automaticky doručovat nejprve na tuto elektronickou adresu. Z ustanovení § 19 odst. 3 správního řádu dle žalovaného vyplývá, že je na uvážení správního orgánu, zda uvedenému požadavku vyhoví, či nikoliv. Když však správnímu orgánu takovýto požadavek fakticky znemožní pokračovat v řízení, může doručovat tak, jakoby adresát o doručení na elektronickou adresu nepožádal (§ 19 odst. 8 správního řádu). Tento názor sdílí i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 24. 7. 2015, č. j. 8 As 55/2015. Dle žalovaného se v nyní projednávaném případě zcela zřejmě jedná o procesní strategii. Dle žalovaného tak žalobce nebyl v průběhu řízení krácen na svých právech, správní orgán I. stupně i žalovaný postupovali zcela v souladu se správním řádem.

4. V replice k vyjádření žalovaného žalobce nejprve odkázal na gramatický výklad ustanovení § 19 odst. 3 správního řádu. Nesouhlasí s žalovaným, že by bylo na uvážení správního orgánu, zda uvedenému požadavku vyhoví či nikoliv, neboť zákonodárce nepoužil ve znění zákona podmiňovací způsob, ze kterého by bylo možné tuto pravomoc vyvodit. V momentě, kdy je dle žalobce obecně dostupná možnost disponovat elektronickou adresou s diakritickými znaménky, má být dle žalobce správní orgán vybaven dostatečným technickým zázemím. Pokud tomu tak není, nemůže to být k tíži žalobce. Pomocí testu proporcionality musí být jednoznačně přednost dána legitimnímu očekávání účastníka, že mu bude doručováno na požadovanou adresu. Navíc nedostatečné technické vybavení lze označit za překážku dočasného charakteru, kdy musí být trváno na tom, aby dostatečné vybavení bylo pořízeno.

Dle žalobce nelze odhlédnout od skutečnosti, že správní orgán I. stupně disponuje interními zaměstnanci v oboru IT (jako důkaz žalobce navrhuje svědeckou výpověď Bc. J. V., tajemníka Magistrátu města Olomouce), kteří by měli být schopni přepsat tvar národní domény (formát Unicode) do tvaru PunyCode, který již jakékoli speciální znaky postrádá. Žalobce je názoru, že žádné objektivní překážky k doručení na adresu obecny@zastupce.eu dány nebyly. Žalobce vycházel z toho, že jiné správní orgány na tuto adresu běžně doručují, což žalobce dokazoval printscreeny potvrzujícími doručování písemností jinými správními orgány na tuto adresu, tyto navrhnul provést jako důkaz. Dle žalobce je tedy nepravděpodobné, aby zrovna správní orgán I. stupně nebyl technicky vybaven k tomu, aby mohl odeslat e-mail na jakoukoliv elektronickou adresu. Žalobce navíc poukázal na fakt, že správní orgány jsou oprávněny vypravovat písemnosti též z elektronických adres úředníků, nikoli pouze z elektronické podatelny (žalobce odkázal na rozsudek Nejvyšší správní soud ze dne 15. 10. 2015, č. j. 10 As 165/2014–54). Všichni úředníci správního orgánu I. stupně mají nainstalovaný Microsoft Outlook 2013 (k důkazu žalobce navrhoval svědeckou výpověď Mgr. K. P., úřednice oddělení drobných přestupků v dopravě, která konala úkony v řízení před správním orgánem prvního stupně), ze kterého lze na adresu obecny@zastupce.eu e-mail úspěšně odeslat. Dle žalobce uvedené prokazuje, že správní orgán I. stupně disponoval technickými prostředky, za pomoci kterých mohl bez obtíží doručit písemnosti na adresu obecny@zastupce.eu. Žalovaný, ani správní orgán I. stupně ostatně dle žalobce ani netvrdili, že by na elektronickou adresu obecny@zastupce.eu nebyl správní orgán I. stupně schopen vypravovat písemnosti. Zároveň, pokud by správní orgán I. stupně dospěl k závěru, že nebude doručovat na zvolenou elektronickou adresu, bylo nutné, aby byl žalobce o takovém postupu vyrozuměn. K takovému závěru dospěl Shodu s prvopísem potvrzuje M. N.

Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 13. 8. 2015, č. j. 9 As 60/2015–39. Správní orgán I. stupně přitom žalobce nevyrozuměl. Správní orgán I. stupně se nepokusil o doručení na elektronickou adresu, žalobci tak nebylo doručeno žádné rozhodnutí. Na závěr žalobce uvedl, že využívání procesních práv nemůže být bráno jako procesní taktika.

5. Z obsahu správního spisu soud zjistil, že dne 31. 3. 2014 bylo správnímu orgánu I. stupně doručeno Oznámení přestupku ze dne 20. 3. 2014, oznamující výše vymezený přestupek, spolu s Úředním záznamem zasahujícího policisty ze dne 20. 3. 2014, Záznamem o přestupku ze dne 18. 3. 2014, Ověřovacím listem silničního laserového rychloměru a fotografiemi řidiče a jeho dokladů.

Následně správní orgán I. stupně vydal dne 30. 5. 2014 příkaz pro spáchání uvedeného přestupku, kterým byla žalobci uložena pokuta ve výši 3 000 Kč. Příkaz byl doručen žalobci, který si jej dne 3. 6. 2014 osobně převzal.

Dne 6. 6. 2014 byla správnímu orgánu I. stupně doručena plná moc, kterou žalobce zmocnil ke svému zastupování v řízení pana P. K., trvale bytem X.

Dne 13. 6. 2014 byl správnímu orgánu I. stupně doručen odpor proti uvedenému příkazu, který byl odeslán e-mailem z adresy p.@k..me, podepsán uznávaným elektronickým podpisem, ve kterém zároveň zmocněnec žalobce P. K. požádal správní orgán, jakož i odvolací správní orgán, o doručování písemností na e-mailovou adresu obecny@zastupce.eu.

Dne 17. 7. 2014 vydal správní orgán I. stupně předvolání k ústnímu jednání, které doručoval žalobci poštou, ten si písemnost osobně převzal dne 22. 7. 2014. Zmocněnci žalobce P. K. bylo předvolání vypraveno emailem dne 17. 7. 2014 na adresu obecny@zastupce.eu a dále na adresu pro doručování X.. Zmocněnec žalobce si zásilku nevyzvedl, proto byla doručena fikcí dne 4. 8. 2014. K ústnímu jednání konanému dne 25. 8. 2014 se žalobce ani jeho zmocněnec bez omluvy nedostavili.

Dne 13. 11. 2014 vydal správní orgán I. stupně rozhodnutí, kterým uznal žalobce vinným z výše uvedeného přestupku a za tento mu uložil pokutu v částce 3 000 Kč. Rozhodnutí bylo doručováno zmocněnci žalobce, vypraveno bylo dne 13. 11. 2014 na e-mailovou adresu obecny@zastupce.eu a dne 14. 11. 2014 na adresu pro doručování X. K doručení rozhodnutí došlo fikcí dne 28. 11. 2014.

Dne 19. 5. 2015 bylo správnímu orgánu I. stupně e-mailem se zaručeným elektronickým podpisem z adresy obecny@xn-zstupce-hwa.eu doručeno odvolání podané zmocněncem žalobce. Zmocněnec v něm uvedl, že jej toho dne kontaktoval žalobce, že mu v této věci byly připsány body do bodového hodnocení řidiče, z čehož vyplývá, že správní orgán musel vyhotovit nějaké rozhodnutí, které ale zmocněnci nebylo doručeno, proto se z právní opatrnosti odvolává do neoznámeného rozhodnutí a žádá o zastavení řízení, neboť odpovědnost za přestupek již zanikla.

Dne 1. 7. 2015 vydal žalovaný žalobou napadené rozhodnutí, kterým podané odvolání zamítl pro opožděnost, neboť vzhledem k tomu, že rozhodnutí bylo doručeno fikcí dne 28. 11. 2014, posledním dnem lhůty pro podání odvolání byl den 16. 12. 2014. Odvolání žalobce bylo podáno až po uplynutí zákonné lhůty.

6. Krajský soud ve věci rozhodl rozsudkem ze dne 7. 10. 2016, č. j. 59 A 15/2015-37, kterým napadené rozhodnutí zamítl. Označený rozsudek krajského soudu byl však zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2017, č. j. 8 As 237/2016-32, který nabyl právní moci dne 13. 11. 2017. Současně Nejvyšší správní soud vrátil věc Krajskému

Shodu s prvopisem potvrzuje M. N.

soudu v Ostravě k dalšímu řízení. V dalším řízení je krajský soud vázán závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu vyjádřeným ve zrušujícím rozsudku.

7. Důvodem zrušení rozsudku byla skutečnost, že se krajský soud dopustil vady řízení, která mohla mít za následek nezákonnost jeho rozsudku, když nevyčkal, než usnesení ze dne 5. 10. 2016, č. j. 59 A 15/2015-33, o nepřipuštění zastoupení žalobce obecným zmocněncem Mgr. T. B., nabude právní moci a neodročil nařízené jednání, a namísto toho v řízení pokračoval a rozhodl. Žalobce tak byl dle názoru Nejvyššího správního soudu zkrácen na svém právu na právní zastoupení.
8. Nejvyšší správní soud krajskému soudu uložil opětovné nařízení jednání, budou-li účastníci řízení (či některý z nich) na ústním projednání věci trvat, k takovému jednání řádně předvolat účastníky řízení, resp. jejich zástupce, pokud si takové zvolí, a poté o věci znovu rozhodnout.
9. Krajský soud se zabýval otázkou, zda je žalobce opětovně zastoupen advokátem, Mgr. Jaroslavem Topolem, k čemuž si vyžádal plnou moc předloženou Nejvyššímu správnímu soudu v řízení o kasační stížnosti. S ohledem na skutečnost, že se jedná o plnou moc generální, dospěl v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu, dle níž *advokát ustanovený v řízení o kasační stížnosti zastupuje účastníka i v dalším řízení o žalobě před Krajským soudem poté, co bylo rozhodnutí krajského soudu Nejvyšším správním soudem zrušeno* (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 4. 2010, č. j. 4 Azs 6/2010-42, publikovaný pod č. 2081/2010 Sb. NSS nebo dále např. 5 Ads 256/2015-27, 6 As 65/2016-31, 4 Ads 119/2012-32) k závěru, že je žalobce tímto advokátem opětovně zastoupen.
10. Krajský soud učinil ve smyslu ustanovení § 51 odst. 1 s. ř. s. novou výzvu účastníkům řízení, aby se tito vyjádřili, zda souhlasí s rozhodnutím ve věci bez jednání. Současně je poučil, že souhlas bude udělen také tehdy, pokud ve lhůtě 2 týdnů od doručení výzvy nevyjádří svůj nesouhlas s projednáním věci bez nařízení jednání.
11. Krajský soud tuto výzvu z procesní opatrnosti zaslal jak žalobci tak zástupci žalobce, stejně jako žalovanému, žádný z účastníků se k výzvě nevyjádřil. Soud tedy postupoval v souladu s ustanovením § 51 odst. 1 s. ř. s. a ve věci rozhodl bez jednání.
12. Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů [§ 75 odst. 2 zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“)] napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
13. Jak uvedeno výše, spornou otázkou mezi účastníky je datum doručení odvoláním napadeného rozhodnutí správního orgánu I. stupně.
14. Zákonná úprava doručování je stanovena správním řádem, který jako prioritní způsob doručování písemností v § 19 odst. 1 stanovuje doručování prostřednictvím datové schránky. V nyní projednávaném případě neměl správní orgán I. stupně ani žalovaný povinnost doručovat tímto způsobem, neboť zmocněnec žalobce zřízení datovou schránku neměl.
15. Dle § 20 odst. 1 správního řádu je stanovena posloupnost při doručování písemností fyzickým osobám tak, že fyzické osobě se písemnost doručuje na adresu pro doručování (§ 19 odst. 3), na adresu evidovanou v informačním systému evidence obyvatel, na kterou jí mají být doručovány písemnosti, na adresu jejího trvalého pobytu, ve věcech podnikání do

Shodu s prvopisem potvrzuje M. N.

místa podnikání, nebo při doručování prostřednictvím veřejné datové sítě na její elektronickou adresu, etc.

16. Dle § 19 odst. 3 správního řádu nevylučuje-li to zákon nebo povaha věci, na požádání účastníka řízení správní orgán doručuje na adresu pro doručování nebo elektronickou adresu, kterou mu účastník řízení sdělí, zejména může-li to přispět k urychlení řízení.
17. Dle § 19 odst. 8 správního řádu v případě doručování na elektronickou adresu platí, že písemnost je doručena v okamžiku, kdy převzetí doručované písemnosti potvrdí adresát zprávou podepsanou jeho uznávaným elektronickým podpisem. Nepotvrdí-li adresát převzetí písemnosti nejpozději následující pracovní den po odeslání zprávy, která se nevrátila jako nedoručitelná (odstavec 9), doručí správní orgán písemnost, jako by adresát o doručení na elektronickou adresu nepožádal.
18. Dle § 19 odst. 9 správního řádu pokud nebylo možno doručit písemnost doručovanou na elektronickou adresu adresáta podle odstavce 3 nebo 8, protože se datová zpráva vrátila jako nedoručitelná, učiní správní orgán neprodleně další pokus o její doručení, bude-li další pokus o doručení neúspěšný, doručí písemnost, jako by adresát o doručení na elektronickou adresu nepožádal.
19. Mezi účastníky není sporu o tom, že zmocněnec žalobce požádal v průběhu správního řízení před správním orgánem I. stupně o doručování na emailovou adresu *obecny@zastupce.eu*. Tato skutečnost tedy založila předpoklad postupu dle § 19 odst. 3 správního řádu.
20. Povinnost správních orgánů doručovat na účastníkem vyžadovanou elektronickou adresu dle § 19 odst. 3 správního řádu je však dle již konstantní judikatury prolomena v případech, kdy z objektivních a přetrvávajících, tedy nikoli dočasných, technických důvodů není takový způsob doručování z důvodu nedostatečného technického vybavení správního orgánu možný.
21. Otázkou doručování na adresu s diakritikou se již několikrát zabýval Nejvyšší správní soud. Za stěžejní v tomto případě považuje soud rozsudek ze dne 24. 7. 2015, č. j. 8 As 55/2015-26, (v dané věci Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost stěžovatele, zastoupeného týměž advokátem jako v nyní projednávané věci), v němž uvedl následující: *[29] Pro posouzení projednávané věci je dále podstatné, že nemožnost odeslat písemnost na elektronickou adresu uvedenou zástupcem stěžovatele zde není zjevně dána v důsledku jednorázového technického výpadku, pochybení lidského faktoru či jinou událostí nahodilého charakteru přičitatelnou žalovanému. Nejvyššímu správnímu soudu je z jeho úřední činnosti známo (např. rozsudek ze dne 23. 7. 2015, č. j. 8 As 36/2015-54), že žalovanému se v obdobné věci jiného účastníka (nicméně zastoupeného v řízení před správním orgánem stejným zmocněncem a v řízení o kasační stížnosti stejným advokátem jako v projednávané věci) taktéž nepodařilo rozhodnutí na uvedenou elektronickou adresu nejen doručit, ale ani vůbec odeslat. Stejně jako ve shora označené věci zde nemá soud s ohledem na podobu správního spisu důvod jakkoliv zpochybňovat závěry žalovaného, podle něhož důvod, pro který nebylo možno zprávu (rozhodnutí) na stěžovatelem uvedenou elektronickou adresu ani odeslat, spočívá v tom, že tato adresa obsahuje diakritická znaménka. Nejvyšší správní soud si je vědom skutečnosti, že doménová jména či emailové adresy díky tzv. systému IDN (Internationalized Domain Names) již mohou obsahovat znaky národních abeced, přičemž dochází k rozšiřování využití takových znaků v emailových adresách (srov. např. Sondy do nitra internetu 195. IDN – domény s diakritikou. Veřejná správa, 2010, č. 10, s. 24). Na druhou stranu ovšem nelze vyjít z toho, že by* Shodu s prvopisem potvrzuje M. N.

využití diakritických znamének již bylo zcela standardní součástí všech domén a běžnou součástí adres užívaných pro elektronickou komunikaci (srov. např. vyjádření správce domény cz CZ.NIC na <http://háčkyčárky.cz>). Jestliže tedy žalovaný nemohl odeslat žalobou napadené rozhodnutí na stěžovatelem označenou elektronickou adresu, nestalo se tak v projednávané věci v důsledku jednorázového pochybení některého z jeho zaměstnanců či technické závady, ale v důsledku systémového problému technického charakteru. Nelze ostatně nevyjádřit podiv nad tím, že elektronickou adresu obsahující diakritická znaménka zvolila právě osoba vystupující v řízení před správními orgány jako zástupce účastníků, u níž se předpokládá, že jí budou doručovány písemnosti ze strany různých správních orgánů, jejichž úroveň technické vybavenosti a dostupnost moderních technologií či programů může být často zcela odlišná.

[30] Přestože právní úprava doručování podle správního řádu je konstruována na prioritě doručování na adresu zvolenou účastníkem (jeho zástupcem), nemůže volba doručovací adresy v elektronické podobě představovat jediný přípustný prostředek doručení určité písemnosti účastníkům (jejich zástupcům). Zvláště pokud je dána objektivní technická překážka, která není jednorázová či snadno odstranitelná, bylo by v rozporu se smyslem § 19 odst. 4 správního řádu, který má přispívat k urychlení řízení, formálně lpět na povinnosti doručovat výhradně elektronicky. Jinak řečeno lze připustit, aby správní orgán, jsou-li dány výše nastíněné technické překážky, za analogického užití § 19 odst. 8 a 9 správního řádu, písemnost i přes žádost o doručování na elektronickou adresu doručoval, jakoby adresát o doručení na elektronickou adresu nepožádal. Takový postup lze připustit tím spíše, pokud je doručováno zástupci účastníka zmocněnému též k přijímání písemností.“

22. Jak vyplývá z výše uvedeného, postup zmocněnce žalobce uplatňovaný v nyní posuzované věci je shodný s postupem, kterým se zabýval Nejvyšší správní soud. Krajský soud se plně ztotožňuje s jeho výše uvedeným názorem, na základě kterého jednoznačně vyplývá, že nelze klást k tíži správnímu orgánu, pokud zmocněnec účastníka požaduje doručování způsobem, který je pro správní orgán nemožný, tj. technicky neproveditelný. V rozsudku ze dne 15. 9. 2015, č. j. 8 As 57/2015-46 (v němž šlo rovněž o doručování na adresu obecny@zastupce.eu a osobu zmocněnce P. K) naopak Nejvyšší správní soud zdůraznil zodpovědnost účastníka řízení za zvolený způsob komunikace se správním orgánem a zvýšené riziko, které na sebe bere účastník, jenž požádal o doručování na emailovou adresu na doméně využívající systému IDN, v podobě nekompatibility elektronické podatelny správních orgánů se systémem IDN.
23. Existence objektivní překážky spočívající v nemožnosti správních orgánů v roce 2014 odesílat písemnosti na elektronické adresy obsahující diakritická znaménka je již úřední notorií nejen zdejšího soudu (srov. např. rozsudek ze dne 22. 10. 2015, č. j. 59 A 8/2014-25, nebo ze dne 28. 4. 2016, č. j. 59 A 3/2015-16), ale i Nejvyšší správní soud. V rozsudku ze dne 18. 5. 2016, č. j. 2 As 25/2016-38, na něž odkazoval rovněž žalovaný při ústním jednání, Nejvyšší správní soud uvedl: „[n]a doručování na posledně uvedenou elektronickou adresu však nebyl správní orgán až do roku 2015 technicky vybaven, o čemž byl zmocněnec informován již z jiných řízení, v nichž zastupoval jiné přestupce, a tudíž o doručování na tuto adresu žádal s vědomím, že bude neúčelně prodlužováno řízení. (...) Objektivní nemožnost doručovat na elektronickou adresu s diakritikou byla prokázána při jednání před krajským soudem, když bylo zjištěno, že tento problém byl odstraněn až v roce 2015. Irelevantní je tak důkaz, který navrhuje provést stěžovatel, tedy email doručený na adresu X vedoucím oddělení odboru informačních technologií. Tento email by byl s to prokázat toliko

Shodu s prvopisem potvrzuje M. N.

to, že v současnosti již je možné na tuto el. adresu doručovat emaily od žalovaného; žádným způsobem však nevyvrací prokázané tvrzení žalovaného, že v roce 2014 jeho technické prostředky odesílání emailů na el. adresu s diakritikou neumožňovaly. Poněvadž platí, že [p]ři přezkoumání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), nemůže tento email na zjištěném závěru ničeho změnit.“

24. Postup zmocněnce žalobce se v kontextu výše uvedeného jeví jako zjevně účelový a představuje tak zneužití práva. Předně se soud pozastavuje nad tím, že odpor, v němž zároveň zmocněnec žalobce požádal o doručování na elektronickou adresu *obecny@zastupce.eu*, podal zmocněnec žalobce z elektronické adresy *p.@k..me*, a to se zaručeným elektronickým podpisem.
25. Zmocněnec žalobce tudíž disponoval elektronickou adresou neobsahující problematická diakritická znaménka, přesto však požádal o doručování na adresu s těmito znaménky, přestože musel vědět (neboť se jedná o zmocněnce, který vystupuje v řízeních před správními orgány opětovně napříč celou republikou, což potvrdil i Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 31. 3. 2016, č. j. 4 As 269/2015-37), že doručování na elektronickou adresu s diakritickými znaménky může činit správním orgánům potíže.
26. Jeho argumentace spočívající v legitimním očekávání doručování na jím žádanou elektronickou adresu a s tím spojené porušení procesních práv žalobce a práva na spravedlivý proces je tak zcela nemístná, což potvrdil i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 18. 5. 2016, č. j. 2 As 25/2016–38.

V tomto rozsudku Nejvyšší správní soud uvedl: „Nejvyšší správní soud souhlasí se stěžovatelem, že správní orgány by měly být vybaveny tak, aby bylo lze vyhovět podmínkám zákona. V daném případě však správní orgán prokazatelně nebyl technicky vybaven tak, aby mohl doručovat na el. adresu s diakritikou, což by samozřejmě nemělo jít k tíži účastníka řízení. Nyní projednávaná věc je však odlišná. Zmocněnec stěžovatele byl již z předchozích řízení, v nichž vystupoval jako zmocněnec jiných přestupců, informován o tom, že správní orgán není schopen doručovat na elektronickou adresu s diakritikou, a přesto opakovaně o doručování na tuto adresu žádal. Dle § 19 odst. 3 správního řádu platí, že nevylučuje-li to zákon nebo povaha věci, na požádání účastníka řízení správní orgán doručuje na adresu pro doručování nebo elektronickou adresu, kterou mu účastník řízení sdělí, zejména může-li to přispět k urychlení řízení; (...). Zmocněnec stěžovatele, s ohledem na svoji vědomost ohledně popsané situace, nemohl být v dobré víře a nemohl mít tedy ani legitimní očekávání, že jeho žádosti bude vyhověno, neboť věděl, že k urychlení řízení nemohlo dojít, ba právě naopak. Měl tak počítat rovněž s možností, že bude správní orgán postupovat tak, jako by stěžovatel o doručování na elektronickou adresu nepožádal, a že mu bude doručováno na adresu evidovanou v centrální evidenci obyvatel (§ 20 správního řádu). Výše uvedené pak nutně vede Nejvyšší správní soud k závěru, že obdobně jako ve věcech vedených u zdejšího soudu např. pod sp. zn. 3 As 139/2014, sp. zn. 9 As 162/2014 nebo sp. zn. 9 As 144/2014 (byť se změněnou „procesní taktikou“) představuje popsané využití elektronické adresy pro doručování s využitím diakritických znamének i v tomto případě předem promyšlený procesní postup, který má za cíl komplikovat a protahovat správní řízení, resp. generovat v rámci řízení problémové situace, jež mohou s určitou mírou pravděpodobnosti vést k formálním pochybením správních orgánů, a dosáhnout tak v důsledku toho prekluze odpovědnosti za přestupek (srov. např. též rozsudek Nejvyššího

správního soudu ze dne 20. 5. 2015, č. j. 4 As 76/2015 - 37). Takový postup nelze akceptovat a poskytovat mu soudní ochranu.“

27. Jelikož v nyní posuzované věci vystupoval jako obecný zmocněnec právé P. K. (o němž i Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 31. 3. 2016, č. j. 4 As 269/2015 – 37 prohlásil, že se jedná o zmocněnce, který vždy volí zjevně účelovou procesní strategii), který požádal o doručování písemností na e-mailovou adresu obsahující diakritiku, přičemž k vlastní otázce věcné stránky věci ničeho nenamítal, nemá soud s ohledem na výše uvedené pochyb o tom, že zmocněnci žalobce nešlo o řádné hájení procesních práv žalobce, nýbrž o vznik procesních obstrukcí.
28. K tvrzení žalobce, že se správní orgán I. stupně ani nepokusil doručit na požadovanou elektronickou adresu, nýbrž odesílal na chybně zadanou adresu bez diakritiky, soud uvádí, že v případě, kdy systém spisové služby správnímu orgánu neumožňuje vůbec odeslat písemnost na elektronickou adresu s diakritickými znaménky, lze správnímu orgánu přičíst jen k dobru, že se alespoň pokusil odeslat písemnost na adresu bez diakritiky. Ostatně sám ve svém rozhodnutí tento postup zdůvodňuje právé tím, že nemohl doručovat na adresu *obecny@zastupce.eu*, neboť mu to systém spisové služby neumožňuje, ale přesto se pokusil doručit na adresu *obecny@zastupce.eu*, protože z úřední činnosti věděl, že takto zadaná adresa funguje a probíhá skrz ni komunikace, adresát ale převzetí písemnosti nepotvrdil, což opět vede soud k oprávněnosti výše uvedeného závěru o účelovosti jednání zmocněnce žalobce.
29. V této souvislosti potom soud odmítá tvrzení žalobce, že ani žalovaný, ani správní orgán I. stupně netvrdí, že by na danou elektronickou adresu nebyl správní orgán I. stupně schopen doručovat, neboť správní orgán I. stupně uvádí ve svém rozhodnutí na straně 2, že důvodem pro doručování na adresu *obecny@zastupce.eu* je právé nemožnost zadávat do systému spisové služby elektronickou adresu obsahující diakritická znaménka a žalovaný totéž uvádí ve svém rozhodnutí na straně 3 a 4. Toto tvrzení žalobce je o to nelogičtější, když sám celou svou argumentací směřuje právé do (ne)možnosti správního orgánu doručovat na elektronickou adresu obsahující diakritická znaménka.
30. Pokud žalobce uvedl, že v důsledku špatného doručování správním orgánem I. stupně neměl reálnou možnost se s vypravovanými písemnostmi seznámit, a tudíž na ně nemohl ani reagovat, soud takové tvrzení zcela odmítá. Správní orgán I. stupně nejprve doručoval na požadovanou elektronickou adresu zadanou bez diakritiky, když adresát přijetí písemnosti nepotvrdil, doručoval správní orgán I. stupně zmocněnci žalobce na jeho adresu pro doručování, kterou má vedenou v systému evidence obyvatel. Uplatnění fikce doručení jakožto důsledek pasivity žalobcova zmocněnce, jde zcela oprávněně k jeho tíži. Nelze navíc přehlédnout ani fakt, že předvolání k ústnímu jednání bylo doručováno taktéž přímo žalobci, který si jej osobně převzal, přesto se však ani žalobce, ani jeho zmocněnec k ústnímu jednání bez omluvy nedostavili.
31. Soud nesouhlasí ani s žalobcem předestřeným gramatickým výkladem zákonného ustanovení § 19 odst. 3 správního řádu. Jestliže předmětné ustanovení zákona začíná slovy: „*Nevylučuje-li to zákon nebo povaha věci, (...)*“, potom právé gramatickým výkladem nelze dojít k jinému závěru, než že povinnost doručovat na požadovanou elektronickou adresu není a nemůže být absolutní, když v případě naplnění zákonné podmínky, spočívající ve vyloučení doručování na zvolenou elektronickou adresu zákonem nebo povahou věci,

Shodu s prvopisem potvrzuje M. N.

správní orgán takové doručení neprovede. Fakt, že se nejedná o absolutní povinnost uvádí i Nejvyšší správní soud ve výše citovaném rozsudku ze dne 24. 7. 2015, č. j. 8 As 55/2015-26, který ve své replice citoval i sám žalobce.

32. K tvrzení žalobce o tom, že nedostatečné technické vybavení nemůže být přičítáno k tíži žalobce v momentě, kdy je možnost disponovat elektronickou adresou s diakritickými znaménky obecně dostupná, soud plně odkazuje na výše citovaný rozsudek Nejvyšší správní soud ze dne 18. 5. 2016, č. j. 2 As 25/2016–38, s jehož názorem se soud zcela ztotožňuje.
33. Žalobce v této souvislosti navrhoval k provedení důkazu printscreeny potvrzující doručování písemností jinými správními orgány, dále navrhoval k provedení důkazu výslech Bc. J. V., tajemníka správního orgánu I. stupně, jehož výpověď měla prokázat, že správní orgán I. stupně disponuje interními zaměstnanci v oboru IT. Konečně žalobce navrhoval k provedení důkazu výslech Mgr. K. P., úřednice správního orgánu I. stupně, jež měla prokázat, že všichni úředníci správního orgánu I. stupně mají nainstalován Microsoft Outlook 2013, ze kterého lze na adresu obecny@zastupce.eu e-mail odeslat.
34. Soud tyto důkazní návrhy zamítl z důvodu jejich nadbytečnosti. Veškeré printscreeny, které žalobce doložil k provedení důkazu a jimiž chtěl prokázat, že ostatní správní orgány na emailovou adresu obecny@zastupce.eu bez problémů doručují, obsahují následující emaily: email z adresy pokusny-email-II@email.cz, emaily z elektronické podatelny Magistrátu města Hradec Králové, emaily z adres posta@muzabreh.cz, epodatelna@muko.cz, posta@kr-kralovehradecky.cz a posta@prerov.eu. Předmětem sporu v nyní projednávané věci není otázka, zda existuje obecná možnost na elektronickou adresu obsahující diakritická znaménka odeslat písemnost. I z výše citovaného rozsudku Nejvyšší správní soud ze dne 24. 7. 2015, č. j. 8 As 55/2015-26, vyplývá, že tato existuje. Podstatné naopak je, že přestože tato obecná možnost existuje, v době vydání rozhodnutí správního orgánu I. stupně řada správních orgánů z důvodu nedostatečného technického vybavení tuto možnost neměla, což soud, jak již uvedl výše, ví ze své úřední činnosti. Fakt, že jiné správní orgány na tuto elektronickou adresu doručují, tudíž na posouzení věci nic nemění, neboť i Nejvyšší správní soud ve výše citovaném rozsudku ze dne 24. 7. 2015, č. j. 8 As 55/2015-26, připouští, že úroveň technické vybavenosti a dostupnost moderních technologií či programů je u různých správních orgánů často zcela odlišná. Ani jeden z výše vyjmenovaných printscreenů neprokazuje, že by správní orgán I. stupně v roce 2014 zmocněnci žalobce doručoval na adresu obecny@zastupce.eu.
35. Stejně tak výslech tajemníka správního orgánu I. stupně by pro posouzení nyní projednávané věci nemohl přinést žádný nový poznatek. Skutečnost, že správní orgán I. stupně disponuje interními zaměstnanci z oboru IT, je obecně známou skutečností. Na internetových stránkách správního orgánu I. stupně je z informací o vnitřní struktuře správního orgánu I. stupně seznatelné, že správní orgán I. stupně se člení mimo další i na samostatný odbor informatiky. Tvrzení žalobce o tom, že u osoby vzdělané v oboru IT lze předpokládat, že je schopna přepsat tvar národní domény (formát Unicode) do tvaru PunyCode, který již jakékoliv speciální znaky postrádá, tedy že je schopna adresu obecny@zastupce.eu přepsat do tvaru neobsahujícího diakritická znaménka, je zcela obecné, které žalobce ničím neprokazoval. Otázkou existence objektivní překážky spočívající v nemožnosti správních orgánů v roce 2014 odesílat písemnosti na elektronické adresy obsahující diakritická znaménka se již soud zabýval výše.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. N.

36. Konečně ani výslech úřednice správního orgánu I. stupně by na posouzení nyní projednávané věci nemohl ničeho změnit. I kdyby výslech svědkyně prokázal, že zaměstnanci správního orgánu I. stupně mají a i v roce 2014 měli nainstalován emailový klient Microsoft Outlook 2013, ze kterého dle předkládaných printscreenů lze písemnost na emailovou adresu s diakritikou odeslat, uvedené nemá v nyní posuzované věci relevanci. Zákon neukládá povinnost správního orgánu vypravovat písemnosti z elektronických adres úředníků, v případě, kdy se nepodaří písemnost vypravit z elektronické podatelny. Je zajímavé, že v žalobcem citovaném rozsudku Nejvyšší správní soud ze dne 15. 10. 2015, č.j. 10 As 165/2014 – 54 tentýž právní zástupce, který vystupuje i v tomto soudním řízení, napadal pravý opak, a to sice, že v případě, kdy byla písemnost vypravena z elektronické adresy konkrétní úřední osoby, došlo k porušení práv účastníka řízení. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že práva účastníka řízení takovým postupem nemohla být dotčena. Rozhodně ale nedošlo k zakotvení obecné povinnosti přistupovat k takovému postupu pokaždé, když se nepodaří vypravit písemnost z elektronické podatelny. Ani v nyní posuzovaném případě však nemohlo, s ohledem na výše uvedený závěr o zneužití práva, dojít k dotčení práv žalobce.
37. Soud nepřisvědčil ani namítanému tvrzení žalobce o povinnosti správního orgánu I. stupně vyrozumět zmocněnce žalobce o tom, že na jím požadovanou elektronickou adresu nebude doručovat. K tomu odkázal na rozsudek Nejvyšší správní soud ze dne 13. 8. 2015, č. j. 9 As 60/2015 – 39. V něm sice Nejvyšší správní soud dospěl k závěru o povinnosti správního orgánu sdělit účastníkovi, že mu nebude na jím požadovanou adresu doručovat a z jakých důvodů, ovšem pouze za přesně vymezené situace. A to: *„[p]okud správní orgán dospěje k závěru, že doručování na elektronickou adresu k urychlení řízení prokazatelně nepřispěje(...), je oprávněn účastníkovi na požadovanou elektronickou adresu písemnost nezasílat (a místo toho doručovat písemnosti tak, jako by účastník o doručování na elektronickou adresu nepožádal). Není tak však oprávněn učinit bez dalšího.“*
38. Jinými slovy za situace, kdy se správní orgán, na základě žádosti účastníka řízení o doručování na elektronickou adresu, rozhodne po úvaze o možnosti urychlení doručování na účastníkem zvolenou adresu na tuto nedoručovat, neboť doručování na takovou elektronickou adresu k urychlení řízení nepřispěje, má povinnost účastníka vyrozumět o tom, že na jím zvolenou elektronickou adresu doručovat nebude a proč. Jedná se tedy o situaci, kdy se správní orgán ani nepokusí doručovat písemnost na elektronickou adresu a rovnou bez dalšího možnost doručování na zvolenou elektronickou adresu vyloučí.
39. V nyní posuzovaném případě se však o takovou situaci nejedná. V nyní posuzovaném případě správní orgán I. stupně nevyloučil bez dalšího způsob doručování na zmocněncem zvolenou elektronickou adresu a jako první doručoval právě na elektronickou adresu. Sice zadanou bez diakritiky, ovšem důvod tohoto postupu správní orgán I. stupně ve svém rozhodnutí dostatečně zdůvodnil. Z důvodu absence výše citovaného předpokladu, tedy okamžitého vyloučení možnosti doručovat na zvolenou elektronickou adresu učiněné správním orgánem, se případ nyní posuzovaný odlišuje od případu posuzovaného Nejvyšší správní soud ve výše citovaném rozsudku ze dne 13. 8. 2015, č. j. 9 As 60/2015–39. V nyní posuzovaném případě se tudíž s postupem správního orgánu I. stupně nepojila povinnost vyrozumět zmocněnce žalobce o tom, že na jím zvolenou elektronickou adresu doručováno nebude.

40. S otázkou povinnosti předchozího vyrozumění se Nejvyšší správní soud vypořádal taktéž v rozsudku ze dne 18. 5. 2016, č. j. 2 As 25/2016 – 38, v něm uvedl, že: „(...)nedošlo ani k porušení závěrů stěžovatelem prezentovaného rozsudku devátého senátu, dle něž je nutno účastníka vyrozumět o tom, že nebude doručováno na jím zvolenou adresu; jednak se jednalo o obstrukční jednání zmocněnce a jednak to bylo objasněno v samotném rozhodnutí.“ I tato situace je zcela přílehlavá na nyní posuzovaný případ, proto soud nemá důvod odklonit se od vyjádřeného názoru Nejvyšší správní soud. Správní orgán I. stupně ve svém rozhodnutí na straně 2 podrobně vysvětlil, z jakého důvodu nedoručoval na adresu obecny@zastupce.eu, ale na adresu obecny@zastupce.eu, nemohlo tedy z důvodu absence předchozího vyrozumění dojít k dotčení práv účastníka řízení, a to tím spíše v případě obstrukčního jednání a zneužívání práva.
41. Soud tedy uzavírá, že v souladu s citovaným rozsudkem Nejvyšší správní soud ze dne 24. 7. 2015, č. j. 8 As 55/2015-26, při existenci popsané objektivní technické překážky, která nebyla jednorázová či snadno odstranitelná, by bylo v rozporu se smyslem § 19 odst. 4 správního řádu, který má přispívat k urychlení řízení, formálně lpět na povinnosti doručovat výhradně elektronicky. Tedy lze připustit, aby správní orgán, jsou-li dány výše nastíněné technické překážky, za analogického užití § 19 odst. 8 a 9 správního řádu, písemnost i přes žádost o doručování na elektronickou adresu doručoval, jakoby adresát o doručení na elektronickou adresu nepožádal. Správní orgán I. stupně tedy postupoval správně, pokud při doručování písemností postupoval v souladu s ustanoveními § 19 odst. 8 a 9 a § 20 správního řádu a doručoval je v listinné podobě na adresu pro doručování zmocněnce žalobce. Ze správního spisu vyplývá, že rozhodnutí správního orgánu I. stupně bylo zmocněnci doručeno fikcí dne 28. 11. 2014, právní moci nabylo dne 16. 12. 2014 po marném uplynutí lhůty k podání odvolání. Odvolání žalobce podané až dne 19. 5. 2015 tak bylo podáno po uplynutí zákonné lhůty dle ustanovení § 83 odst. 1 správního řádu, tedy opožděně.
42. Na základě výše uvedeného krajský soud dospěl k závěru, že uplatněné žalobní námítky nejsou důvodné. Jelikož soud neshledal nezákonnost napadeného rozhodnutí ani vady řízení, které jeho vydání předcházelo, žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.
43. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť procesně úspěšný žalovaný náhradu nákladů řízení nepožadoval.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **nejsou** přípustné opravné prostředky. To neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu či je-li namítáno nesprávné řešení otázky, která dosud nebyla Nejvyšším správním soudem řešena – v tom případě je možno podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Olomouc 18. ledna 2018

Shodu s prvopisem potvrzuje M. N.

JUDr. Zuzana Šnejdrlová, Ph.D. v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje M. N.